

VIANOCE NA FRONTE

Unavený sedel na kraji cesty a spomínal na svoj šťastný život. Ved' ešte pred piatimi mesiacmi žil s rodinou v Turci a každé ráno spolu s východom slnka odchádzal pásť jalovice a vracal sa až za tmy. Ale tento pokojný život sa skončil keď zavraždili cisárovho synovca a jeho následníka na trón. Na front povolali všetkých chlapov z dediny a aj jeho, hoci mal tej jari len sedemnásť rokov. Musel ísť, nebolo inej možnosti. Keby vtedy len tušil, čo ho čaká, ako rýchlo skončí jeho mladosť... Poslali ho do Prešporku. Ten mu bol dobre známy, keďže tam predtým študoval dva roky, počas ktorých pochytil aj trochu nemčiny. Teraz už vedel, že aj to bol jeden z dôvodov, prečo bol stále nažive.

Čo bolo potom, tak na to nerád spomína. Najradšej by to vymazal z pamäti. To, ako ho z Prešporka poslali na najdlhšiu cestu jeho života. Vlakom sa trmácal s ďalšími chlapmi nekonečné dni, týždne a mesiace. Potom ich už ale zostalo veľmi málo, možno by ich počet narátal len na dvoch rukách. Väčšina zomreli na vyhladovanie, dehydratáciu, či na akúsi smrteľnú pliaгу, čo sa prehnela celým vlakom asi v treťom týždni ich ukrutnej cesty. Z dvadsiatich ich v tom vagóne zostalo len deväť. Potom už dorazili kamsi do západného Nemecka, pár kilometrov od krvavej západnej fronty o ktorej už dlho počúval. „Takže sme konečne tu,“ povedal si s úľavou, ale aj so strachom. A zrazu ho navliekli do šedej uniformy nie jeho kráľovstva, ale nemeckého a do ruky mu vrazili pušku. O tú sa odvtedy staral lepšie, ako o seba. Vtedy započul známu reč – češtinu. Pár chlapov z Česka sa ocitlo na tom istom bezútešnom mieste ako on. Všetkých naložili na nákladiak. „Když se vrátim, koupím si z výdelku podobný auto, pak se přestehuju s ženou na jih Nemecka a budu si žít jak hrdina.“ sníval o živote po vojne jeden Čech. Cesta trvala tri hodiny. Príroda do okolo mu vôbec nepripomínala milovaný Turiec. V diaľke iba rovina, všade blato, žiadne stromy, lesy, polia, domy, všade iba krajina poznamenaná bojmi, na každej lúke tisícky mŕtvych. Nákladiak zastal, všetci z neho vyskákali a prichádzali ďalšie desiatky nákladiakov. Priradili ho k poručíkovi Erzbergovi. Bol to veľký, silný nemecký poručík, ktorý sa s nikým nebabral. Bolo jeho veľkým šťastím, že vedel niečo po nemecky. Poručík im ukázal ako narábať a strieľať s puškami, no vzápätí už pochodovali na bojisko. Po ôsmich kilometroch dorazili na frontu, všetci s úžasom zastali. „Takto toto je to? To je miesto kde sa staneme hrdinami?“ Mŕtvejšia krajina už nemohla existovať, toto nemôže byť stále náš svet, boli sme poslaní do pekla z ktorého niet úteku.“ hovoril si. Postupne sa všetci ukryli do zákopov. Boli plné blata, pretože neustále pršalo. Ihneď začali prilbami vylievať vodu zo zákopov, keďže jej tam bolo nad kolená. Ruky, nohy, telo, všetko mokré, zmrznuté. Po šiestich hodinách sa dážď trochu utíšil, no to už bola dávno tma. Na spánok nebol čas. Celú noc som v mrazoch prečkal v úzkostiach čakajúc, ktorá z delových striel ich zasiahne, alebo sa stanú obeťou ostreľovača. Erzberger iba z času na čas prešiel okolo, bez akýchkoľvek emócií.

Z Čechov už zostali len dvaja. „Jak to tady je, přeřijeme Ondřeji?“ opýtali sa ho. „Pavel to už schytil a Milan byl poslán na neúspěšnej útok z kterýho se už nik nevrátil.“ hovorili mu so slzami v očiach. Celú noc s nimi a s ďalšími nemeckými vojakmi držal hliadku. Ďalší deň nezačal východom slnka, slnko sa tam nikdy neobjavilo. Málokto stále verí, že ho ešte niekedy uvidí. Ďalší deň sa počasie ukludnilo, čo ale pre nich nebolo vôbec dobré, pretože mohol nastať protiútok od nepriateľov čiže zo strany krajín Dohody. Našťastie k tomu nedošlo.

V noci sa striedali na hliadkach. Keď sa mu podarilo trochu si zdriemnuť, zobudil ho český kamarát Adam. „Něco tam je, něco se tam hýbe,“ potichu zašepkal. Vytiahol pušku a opatrne vystrčil hlavu zo zákopu. BUM! Adam padol na zem zákopu a ziapal „Střelili mně, střelili mně!“ Strela mu našťastie iba škrtla o prilbu. Neďaleko nich bol Erzberger, ktorý k nim hneď pribehol. „Ostreľovač videl tvoju hlaveň pušky, z diaľky ju vidno, bleskne sa.“

Prišiel ďalší deň a s ním aj silné ostreľovanie, ktoré čím ďalej viac silnelo. Všetci rýchlo vbegli do bunkru v zákopoch s nádejou, že ich aspoň trochu ochráni pred strelami. Hodiny pokiaľ sa zrazu vôbec nič nedialo. A potom ... Úplné ticho. Hrozivé ticho. Za celé tie dni nebolo minúty, kedy pri nich nedopadla strela z Francúzskych diel, či nepresvišťala zblúdivá guľka. A zrazu ohlušujúce TICHŤO. Preťal ho až piskot a krik generálov „Sie greifen uns an!!!“ čo znamená: „Útočia na nás!“ Ihneď všetci vybehli z bunkra, ktorý sa za nimi začal rozpadáť a zavalil niekoľko vojakov. Rútili sa na nich stovky vojakov Dohody, guľomety ich sekali ku zemi ale ich obrana nevedela zastaviť taký silný útok. Všade dookola boli mŕtvoly a kúsky strelami roztrhaných tiel vojakov. Snažil sa nájsť miesto kadiaľ sa dostať hlbšie do zákopov, ale nebolo úniku. Guľky ho míňali o milimetre, snažil sa zachrániť si život. Vybehol zo zákopu, skryl sa za kopy blata, všade okolo neho boli mŕtvi muži mladí - starí, nedalo sa mu uveriť že je to realita. Dúfal, že sa prebudí zo zlého sna, ale to bohužiaľ neprichádzalo. V tom sa k nemu vyrútil francúzsky vojak. Všimol si ho až keď na neho mieril. Už, už išiel vystreliť, ale v tom okamihu vedľa neho vybuchol granát. Na uniforme mal meno J. Toussaint a niečo mu vytrčalo pod bundou. Vytiahol to, bola to obálka. Otvoril ju a vybral z nej list. Bohužiaľ, nevedel po francúzsky ale na začiatku bol dátum 29. november 1914, čo bolo za dva dni. V obálke bolo ešte niečo malé, vytiahol z nej zlatý zásnubný prsteň...

21. december 1914 bola ich pechota pripravená na útok! „Vojna sa mala dávno skončiť, hovorili všetci. Toto je finálna ofenzíva, ktorá ich zrovná so zemou. Po nej sa budú musieť vzdať!“ tvrdili Nemci, Rakúšania, Česi, Slováci, Francúzi, Angličania, Taliani, Rusi. Všetci rovnako naivní poslušní panáci, robiaci čo im tí hore prikážu. Nevidia, že to zaručuje istú smrť. Život sa mu premietal pred očami, však už to dlho trvať nebude. „Nádych, výdych, nádych, výdych, počkaj na pišťalku, keď zápiska bež a strieľaj všetko čo nie je s tebou, alebo to aspoň predstieraj že to robíš, nech ťa nezastreľí vlastné veliteľstvo.“ Dobré, nádych, výdych, hovoril si v hlave. Konečne sa ozvalo zapískanie veliteľov. „Je to tu!“ hovoril si. „Vybieham zo stovkami našich vojakov zo zákopu, snažím sa dostať do vedľajšieho zákopu, ktorý vedie skoro až ku nepriateľom.“ Nevidel kam beží, vyhýbal sa strelám. V tom začul spred seba francúzštinu. Rýchlo ľahol za neveľkú kopy blata a vybral granát. Odistil a hodil najďalej ako vládla. Vtom si vpravo od seba všimol hľadaný vedľajší zákop. „Konečne!“ vzdychol a rozbehol sa k nemu najrýchlejšie, čo vládla. Skočil dole,

ocitol sa po kolená v blate. Bežal smerom k nepriateľom. V tom pri ňom vybuchla strela, celý zákop sa prepadol, padá naňho, zavaluje ho, nemôže dýchať, dusí sa, dusí, zomiera...

Otvoril oči a prebudil sa v Turci. Je leto, ležal na kvitnúcej lúke, okolo neho jeho jalovice a výhľad na milovanú dedinku. Až mu slza kvapla z oka, ako mu to chýbalo. Zrazu na neho niekto prehovorí „Ondro, Ondro, vstávej, prosím, te ži! Ondřeji, probuť se! JO ŽIJE! Já jsem vám to říkal, že žije!" hovorí na mňa Adam. Začínal sa prebúdzajúť, ležal na posteli bohužiaľ v zákope na západnom fronte. Pozeral okolo seba a spoznával iba Adama. „Jsem tak rád že žije!" raduje sa Adam, „našel jsem tě den po ofenzívě, byl si celej zavalej dřívím a blatem." „Čo je za deň?" pýtal sa Adama. „Je večer dvacátého třetího, zítra jsou Vánoce, né že by tady na tom někomu záležalo ale nemeckí vojáci dostali od svého Císáře cigarety a my? My nic, na nás náš starej Císař kašle. Nemůžu domů poslat ani dopis, určite si naši myslej, že jsme všeci po smrti." Ako ho počúval, unavene zaspal. Zobudil sa až ráno, ale niečo bolo inak. To TICHŤO! A... SLNKO! Pozbieral sily, s námahou vstal, opatrne sa pozrel zo zákopu ale nikde nikto, iba ticho. Cez noc pokryla snehová prikrývka bojové pole a tak zakryla tisícky mŕtvych. Po chvíli sa zo zákopu ozvalo nemecky: „Ak dnes nezačnete po nás strieľať keď vyjdeme, nebudeme po vás strieľať ani my!" Po chvíli sa ozvalo z anglicko-francúzskeho zákopu lámanou nemčinou: „A ako vám môžeme veriť že po nás nezačnete páliť?" Na to odpovedali: „Sľubujeme, že nebudeme strieľať, pozrite sa, vychádzam zo zákopu, vyjde niektorý Angličan a podáme si na to v strede bojového poľa ruky!" zakričal jeden z Nemcov kráčajúc stredom bojového poľa. Po chvíli vyšiel z oproti ležiaceho zákopu jeden vojak a opatrne kráčal naproti Nemcovi. V strede poľa sa stretli a na znak dohody si podali ruky. Z obidvoch zákopov začali vychádzať vojaci zo strany Dohody aj z Centrálnych mocností. Postupne sa začali všetci zoznamovať a onedlho boli zo súperov kamaráti. Vymieňali si veci a darčeky ktoré dostali na Vianoce. Po chvíli začínajú spievať, tancovať a smiať sa. Všetci sú si rovní, všetci sú ľudia ktorí sa chcú zabávať, žiť svoj život. Začnú hrať aj priateľský futbalový zápas. Končil raz výhrou Angličanov, raz Nemcov, vždy to bolo vyrovnané a hlavne priateľské. Francúzi boli trochu vážnejší s stále proti nim niečo mali. Nečudujem sa im, však boli na ich území, no nakoniec sa uvoľnili, však boli VIANOCE! Naše Vianoce na bojovom poli trvajú celý deň.

24.decembra 1914 je jediný deň, kedy bolo na západnom fronte doteraz aj po koniec vojny ticho. A ďalší deň by mali ísť proti takýmto dobrým ľuďom bojovať? Vojna už mala dávno skončiť, ale teraz už všetci vieme, že takýto konflikt na svete ešte nikdy nebol. Nezabije tisícky ľudí ale milióny, v skutočnosti viac než 20 miliónov. Túto vojnu budeme nazývať Veľkou vojnou, pokiaľ nepríde ďalšia, ešte väčšia, krvavejšia, krutejšia a aj brutálnejšia. A čo nastane po tom? To nechce radšej nikto vedieť...
